

Sefer Vayikra / from Sinai to Sanctuary to Society/ shiur #13

How & Why the Ten Commandments are 'hiding' in "kedoshim t'hiyu

Source sheet for shiur by Menachem Leibtag,

INTRODUCTION

As we continue our study of the 2nd half of Vayikra, today's shiur will focus on the connection between chapter 19 and the Ten Commandments.

Review - Two weeks ago, we discussed how the second half of Sefer Vayikra employs two key phrases as a 'refrain' of sorts as it presents its commandments:

- the recognition that Hashem is the only God = "Ani Hashem"
- the acceptance of the one God as their 'boss' = "Ani Hashem Elokeichem"

We begin with a careful study of the use of these phrases in chapter 19

I. Vayikra chapter 19

א וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. 1 And the LORD spoke unto Moses, saying:

ב דַּבֵּר אֶל-כָּל-עֵדֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם-- 2 Speak unto all the congregation of the children of Israel, and say unto them: Ye shall be holy; for I the LORD your God am holy.
קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ: כִּי קָדוֹשׁ, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

ג אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, וְאֶת-שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ: 3 Ye shall fear every man his mother, and his father, and ye shall keep My sabbaths: I am the LORD your God.
אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

ד אַל-תִּפְּגֹוּ, אֶל-הָאֱלִילִים, וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה, לֹא תַעֲשׂוּ 4 Turn ye not unto the idols, nor make to yourselves molten gods: I am the LORD your God.
לָכֶם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

ה וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים, לַיהוָה- 5 And when ye offer a sacrifice of peace-offerings unto the LORD, ye shall offer it that ye may be accepted.
לְרִצְוֹנְכֶם, תִּזְבַּחְהוּ.

ו בַּיּוֹם זִבְחֶכֶם יֹאכַל, וּמָחָרְתָּ; וְהַנּוֹתָר עַד-יוֹם 6 It shall be eaten the same day ye offer it, and on the morrow; and if aught remain until the third day, it shall be burnt with fire.
הַשְּׂלִישִׁי, בָּאֵשׁ יִשְׂרָף.

ז וְאִם הָאָכַל יֹאכַל, בַּיּוֹם הַשְּׂלִישִׁי- 7 And if it be eaten at all on the third day, it is a vile thing; it shall not be accepted.
פְּגוּל הוּא, לֹא יִרָצָה.

ח וְאִכְלֵיוּ עֲוֹנוֹ יִשָּׂא, כִּי-אֶת-קֹדֶשׁ יְהוָה חִלָּל;

8 But every one that eateth it shall bear his iniquity, because he hath profaned the holy thing of the LORD; and that soul shall be cut off from his people.

וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִוא, מֵעַמִּיהָ.

ט וּבִקְצֹרְכֶם אֶת-קְצִיר אֲרָצְכֶם, לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֶךְ

9 And when ye reap the harvest of your land, thou shalt not wholly reap the corner of thy field, neither shalt thou gather the gleanings of thy harvest.

לְקָצָר; וְלִקֵּט קְצִירֶךָ, לֹא תִלְקֹט.

י וְכִרְמֶךָ לֹא תְעוּלֶל, וּפְרֹט כִּרְמֶךָ לֹא תִלְקֹט: לְעָנִי

10 And thou shalt not glean thy vineyard, neither shalt thou gather the fallen fruit of thy vineyard; thou shalt leave them for the poor and for the stranger: I am the LORD your God.

וְלִגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

יא לֹא, תִגְנֹבוּ; וְלֹא-תִכְחָשׁוּ וְלֹא-תִשְׁקְרוּ, אִישׁ

11 Ye shall not steal; neither shall ye deal falsely, nor lie one to another.

בְּעַמִּיתוֹ.

יב וְלֹא-תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי, לִשְׁקֹר: וְחִלַּלְתָּ אֶת-שֵׁם אֱלֹהֶיךָ,

12 And ye shall not swear by My name falsely, so that thou profane the name of thy God: I am the LORD.

אֲנִי יְהוָה.

יג לֹא-תַעֲשֹׁק אֶת-רֵעֶךָ, וְלֹא תִגְזֹל; לֹא-תִלִּין פְּעֻלַּת

13 Thou shalt not oppress thy neighbour, nor rob him; the wages of a hired servant shall not abide with thee all night until the morning.

שְׁכִיר, אִתָּךְ--עַד-בֹּקֶר.

יד לֹא-תִקְלַל חֵרֶשׁ--וְלִפְנֵי עֵוֶר, לֹא תִתֵּן מְכַשָּׁל; וְיִרְאֶתָּ

14 Thou shalt not curse the deaf, nor put a stumbling-block before the blind, but thou shalt fear thy God: I am the LORD.

מֵאַלְהֶיךָ, אֲנִי יְהוָה.

טו לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בְּמִשְׁפָּט--לֹא-תִשָּׂא פָנֶי-דָל, וְלֹא

15 Ye shall do no unrighteousness in judgment; nor respect the person of the poor, or favour the person of the mighty; in righteousness judge thy neighbour.

תִּהְדָּר פָּנֵי גִדּוֹל: בְּצִדֶּק, תִּשְׁפֹּט עַמִּיתֶךָ.

טז לֹא-תִלָּךְ רָכִיל בְּעַמִּיךָ,

16 Thou shalt not go up and down as a talebearer among thy people; neither shalt thou stand idly by the blood of thy neighbour: I am the LORD.

לֹא תַעֲמֹד עַל-דַּם רֵעֶךָ: אֲנִי, יְהוָה.

יז לֹא-תִשְׁנֹא אֶת-אָחִיךָ, בְּלִבְבְּךָ; הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת-

17 Thou shalt not hate thy brother in thy heart; thou shalt surely rebuke thy neighbour, and not bear sin because of him.

עַמִּיתֶךָ, וְלֹא-תִשָּׂא עָלָיו חַטָּא.

יח לֹא-תִקֵּם וְלֹא-תִטּוֹר אֶת-בְּנֵי עַמֶּךָ, וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ

18 Thou shalt not take vengeance, nor bear any grudge against the children of thy people, but thou shalt love thy neighbour as thyself: I am the LORD.

כְּמוֹךָ: אֲנִי, יְהוָה.

יט **אֶת-חֻקֹּתַי, תִּשְׁמְרוּ--בְּהִמָּתְךָ לֹא-תִרְבִּיעַ כְּלָאִים,**
שִׂדְךָ לֹא-תִזְרַע כְּלָאִים;
וּבְגָד כְּלָאִים שַׁעֲטָנָו, לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ.

19 Ye shall keep My statutes. Thou shalt not let thy cattle gender with a diverse kind; thou shalt not sow thy field with two kinds of seed; neither shall there come upon thee a garment of two kinds of stuff mingled together.

כ וְאִישׁ כִּי-יִשְׁכַּב אֶת-אִשָּׁה שְׂכִיבַת-זָרַע, וְהוּא שְׂפָחָה
נִחְרַפֶּת לְאִישׁ, וְהִפְדָּה לֹא נִפְדָּתָה, אוֹ חֲפָשָׁה לֹא נָתַן-
לָהּ--בְּקִרְתָּהּ תִּהְיֶה לֹא יוּמָתוּ, כִּי-לֹא חֲפָשָׁה.

20 And whosoever lieth carnally with a woman, that is a bondmaid, designated for a man, and not at all redeemed, nor was freedom given her; there shall be inquisition; they shall not be put to death, because she was not free.

כא וְהָבִיֵּא אֶת-אַשְׁמוֹ לַיהוָה, אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד--
אֵיל, אֶשָּׁם.

21 And he shall bring his forfeit unto the LORD, unto the door of the tent of meeting, even a ram for a guilt-offering.

כב וּכְפָר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאֶשָּׁם, לִפְנֵי יְהוָה, עַל-
חַטָּאתוֹ, אֲשֶׁר חָטָא; וְנִסְלַח לוֹ, מִחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא. {פ}

22 And the priest shall make atonement for him with the ram of the guilt-offering before the LORD for his sin which he hath sinned; and he shall be forgiven for his sin which he hath sinned. {P}

כג וְכִי-תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ, וְנִטְעַתֶם כָּל-עֵץ מֵאֲכָל--
וְעִרְלָתֶם עֵרְלָתוֹ, אֶת-פְּרִיּוֹ; שְׁלֹשׁ שָׁנִים, יִהְיֶה לָכֶם
עֵרְלִים--לֹא יֵאָכֵל.

23 And when ye shall come into the land, and shall have planted all manner of trees for food, then ye shall count the fruit thereof as forbidden; three years shall it be as forbidden unto you; it shall not be eaten.

כד וּבִשְׁנָה, הָרְבִיעִת, יִהְיֶה, כָּל-פְּרִי--קֹדֶשׁ הַלֹּלִים,
לַיהוָה.

24 And in the fourth year all the fruit thereof shall be holy, for giving praise unto the LORD.

כה וּבִשְׁנָה הַחֲמִישִׁת, תֹּאכְלוּ אֶת-פְּרִיּוֹ, לְהוֹסִיף לָכֶם,
תְּבוֹאָתוֹ: **אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.**

25 But in the fifth year may ye eat of the fruit thereof, that it may yield unto you more richly the increase thereof: I am the LORD your God.

כו לֹא תֹאכְלוּ, עַל-הַדָּם; לֹא תִנְחָשׁוּ, וְלֹא תַעֲזֹנְנוּ.

26 Ye shall not eat with the blood; neither shall ye practise divination nor soothsaying.

כז לֹא תִקְפוּ, פְּאֵת רִאשְׁכֶם;
וְלֹא תִשְׁחִית, אֶת פְּאֵת זָקְנְךָ.

27 Ye shall not round the corners of your heads, neither shalt thou mar the corners of thy beard.

כח וְשָׂרַט לִנְפֶשׁ, לֹא תִתְּנוּ בְּבָשָׂרְכֶם, וּכְתַבְתָּ קַעֲקַע,
לֹא תִתְּנוּ בְּכֶם: אֲנִי, יְהוָה.

28 Ye shall not make any cuttings in your flesh for the dead, nor imprint any marks upon you: I am the LORD.

כט אַל-תַּחֲלִיל אֶת-בִּתְּךָ, לְהִזְנוֹתָהּ; וְלֹא-תִזְנֶה הָאָרֶץ,
וּמְלֵאָה הָאָרֶץ זָמָּה.

29 Profane not thy daughter, to make her a harlot, lest the land fall into harlotry, and the land become full of lewdness.

ל אֶת-שַׁבָּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ: אֲנִי, יְהוָה.

30 Ye shall keep My sabbaths, and reverence My sanctuary: I am the LORD.

לא אַל-תִּפְּנוּ אֶל-הָאֲבֹת וְאֶל-הַיְדֻעִנִּים, אַל-תִּבְקְשׁוּ
לְטִמְאַה בָּהֶם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

31 Turn ye not unto the ghosts, nor unto familiar spirits; seek them not out, to be defiled by them: I am the LORD your God.

לב מִפְּנֵי שִׂיבָה תִּקּוּם, וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן;
וִירָאֵת מֵאֻלְהִיד, אֲנִי יְהוָה. {ס}

32 Thou shalt rise up before the hoary head, and honour the face of the old man, and thou shalt fear thy God: I am the LORD. {S}

לג וְכִי-יָגוּר אֲתָךְ גֵּר, בְּאַרְצְכֶם--לֹא תוֹנוּ, אֹתוֹ.

33 And if a stranger sojourn with thee in your land, ye shall not do him wrong.

לד כְּאֶזְרַח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר הַגֵּר אֲתֶכֶם, וְאַהֲבַת לוֹ
כְּמוֹד--כִּי-גֵרִים הָיִיתֶם, בְּאַרְץ מִצְרַיִם: אֲנִי, יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם.

34 The stranger that sojourneth with you shall be unto you as the home-born among you, and thou shalt love him as thyself; for ye were strangers in the land of Egypt: I am the LORD your God.

לה לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בַּמִּשְׁפָּט, בַּמִּדָּה, בַּמִּשְׁקָל
וּבַמְשׁוּרָה.

35 Ye shall do no unrighteousness in judgment, in meteyard, in weight, or in measure.

לו מֵאֲזִנֵּי צֶדֶק אֲבָנֵי-צֶדֶק, אֵיפֹת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק-יִהְיֶה
לָכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם.

36 Just balances, just weights, a just ephah, and a just hin, shall ye have: I am the LORD your God, who brought you out of the land of Egypt.

לז וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-כָּל-חֻקֹּתַי וְאֶת-כָּל-מִשְׁפָּטַי, וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם: אֲנִי, יְהוָה. {פ}

37 And ye shall observe all My statutes, and all Mine ordinances, and do them: I am the LORD.

II. The covenant at Sinai

שמות פרק י"ט - א בַּחֲדָשׁ, הִשְׁלִישִׁי, לְצֵאת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם--בַּיּוֹם הַזֶּה, בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי. **ב** וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים, וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי, וַיַּחֲנוּ, בְּמִדְבָּר; וַיַּחֲנוּ-שָׁם יִשְׂרָאֵל, נֶגֶד הָהָר.

ג וּמֹשֶׁה עָלָה, אֶל-הָאֱלֹהִים; וַיִּקְרָא אֵלָיו ה', מִן-הָהָר לֵאמֹר, **כֹּה תֹאמַר לְבֵית יִעֲקֹב, וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.**
ד אַתֶּם רְאִיתֶם, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם; וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל-כִּנְפֵי נְשָׁרִים, וְאָבֹא אֶתְכֶם אֵלַי. **ה** וְעַתָּה, **אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי, וְשָׁמַרְתֶּם, אֶת-בְּרִיתִי--וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל-הָעַמִּים, כִּי-לִי כָל-הָאָרֶץ. וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מַמְלַכַת כֹּהֲנִים, וְגוֹי קְדוֹשׁ:** אֵלֶּה, הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר תִּדְבֹּר, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו וַיָּבֹא מֹשֶׁה, וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם; וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם, אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר צִוָּהוּ, ה'. **ח** וַיַּעֲנוּ כָל-הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ, כָּל אֲשֶׁר-דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה; וַיָּשֶׁב מֹשֶׁה אֶת-דְּבָרֵי הָעָם, אֶל-ה'.

The end of Moshe's main speech of Sefer Devarim/ chapter 26:

טז - יט הַיּוֹם הַזֶּה, יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ מִצִּוְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת-הַמִּשְׁפָּטִים; וְשָׁמַרְתָּ וַעֲשִׂיתָ אוֹתָם, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ. **את-יְהוָה הָאֱמִירְךָ הַיּוֹם**

• **לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים**

- וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו
- וּלְשַׁמֵּר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
- וּלְשָׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ.

וַיִּהְיֶה הָאֱמִירְךָ הַיּוֹם,

- לִהְיוֹת לוֹ לַעֲם סִגְלָה, כְּאֲשֶׁר, דִּבֶּר-לְךָ;
- וּלְשַׁמֵּר, כָּל-מִצְוֹתָיו.
- וּלְתַתֵּן עֲלֵיוֹן, עַל כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה,

○ **לְתַהַלֵּה, וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת;**

- **וּלְהִיתֶךָ עִם-קֹדֶשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ, כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר.**

SEFORNO

ספורנו ויקרא י"ט:ב'

ב) דבר אל כל עדת... קדשים תהיו – אחר שהשרה שכינתו בישראל לקדשם לחיי עולם כמו שהיתה הכוונה באמרו: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות י"ט:ו'), ובאמרו "כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים, להיות לכם לאלהים, והייתם קדושים" (ויקרא י"א:מ"ה), והבדילם מטומאת המאכלות והזרע בטומאת הנדה, והנגעים הנמשכים ממנה, ומטומאת הזבה, וטומאת החטאים, כאמרו "מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא ט"ז:ל'), ומחברת השדים, ורוח הטומאה, ומטומאת העריות (ויקרא י"ח) כאמרו "אל תטמאו בכל אלה" (ויקרא י"ח:כ"ד), אמר עתה שהכוונה בכל אלה האזהרות היא שיהיו קדושים, וזה כדי שידמו ליוצרם כפי האפשר, כמו שהיתה הכוונה בבריאת האדם, כאמרו "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א':כ"ו), וזה באר עתה באמרו כי קדוש אני ה' אלהיכם. וראוי שתדמו אלי כפי האפשר בעיון ובמעשה. ולהשיג זה ההדמות באר שנצטרך לשמור את המצות הכתובות בלוח הראשון, שכל הכוונה בהם היא לחיי עולם בלבד, כמו שבאר בסופם באמרו "למען יאריכון ימך" (שמות כ':י"ב), כאשר התבאר במקומו.

חזקוני ויקרא י"ט:ב'

(ב) דבר אל כל עדת בני ישראל – מלמד שפרשה זו נאמרה בכנוס

בעשרת הדברות

ולמה -- לפי שכל הדברות כלולות בה, כאן אנכי (שמות כ':ב') וכאן אנכי י"י אלהיכם (ויקרא י"ט:ב'),

כאן לא יהיה לך (שמות כ':ב') וכאן אל תפנו אל האלילים (ויקרא י"ט:ד'),

כאן לא תשא (שמות כ':ו') וכאן לא תשבעו בשמי,

כאן זכור (שמות כ':ז') וכאן את שבתותי תשמורו,

כאן כבד את אביך ואת אמך (שמות כ':א') וכאן איש אמו ואביו (ויקרא י"ט:ג'),

כאן לא תרצח (שמות כ':י"ב) וכאן לא תעמוד על דם רעך (ויקרא י"ט:ט"ז),

כאן לא תנאף (שמות כ':י"ב) וכאן מות יומת הנואף והנואפת (ויקרא כ':י'),

כאן לא תגנוב (שמות כ':י"ב) וכאן לא תגנובו (ויקרא י"ט:י"א),

כאן לא תענה ברעך (שמות כ':י"ב) וכאן לא תלך רכיל בעמך (ויקרא י"ט:ט"ז),

כאן לא תחמוד (שמות כ':י"ג) וכאן לא תעשוק (ויקרא י"ט:י"ג).

ונסמכה פרשה זו לפרשת עריות - שלא יהיו סבורים שבשביל שמירת
עריות לבד יעמדו בארץ

כי גם יש מצות אחרות שעליהם להתקיים בארץ.
קדשים תהיו – מכל אשר הזהרתי אתכם בסמוך.

IBN EZRA

אבן עזרא ויקרא י"ט:ב'

(ב-כ) וטעם להזכיר זאת הפרשה אחר העריות (ויקרא י"ח), שלא יחשבו
כי בעבור שמירת העריות לבדם יעמדו בארץ, אמר להם: שגם יש מצות
אחרות, אם לא ישמרום יגורשו מן הארץ, והם עשרת הדברים הנזכרים.

• כי הנה אזהרה על עבודה זרה (ויקרא י"ט:ד'), אחר שאמר: כי קדוש
אני י"י – הוא כנגד: הדבור הראשון (שמות כ':ב'-ה'), על דעת רבים.

• ולא תשבעו בשמי לשקר (ויקרא י"ט:י"ב) – הוא: דבור לא תשא
(שמות כ':ו').

• ואת שבתותי תשמרו – זכור את יום השבת (שמות כ':ז').

• גם איש אמו ואביו תיראו – הוא: דבור כבד את אביך ואת אמך
(שמות כ':י"א).

• גם לא תעמד על דם רעך (ויקרא י"ט:ט"ז) – דבור לא תרצח (שמות
כ':י"ב).

• ודבר האשה הנחרפת (ויקרא י"ט:כ') – אזהרת על: לא תנאף (שמות
כ':י"ב), עם שהיא חפשית.

- גם לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו (ויקרא י"ט:א), ולא תעשק את רעך (ויקרא י"ט:ג) – כנגד השלשה הנשאים (שמות כ':ב-י"ג).

RAMBAN

רמב"ן ויקרא י"ט:ב'

(אל כל עדת בני ישראל – כבר אמרו רבותינו (ספרא ויקרא י"ט:א') שהפרשה הזו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה, וזה טעם: אל כל עדת בני ישראל. אבל הוזכרה כאן בתורת כהנים מפני שידבר בה על קרבן התודה, ומפני שיזכיר בה המשפט שיצוה לעשות בכל עושי התועבות הנזכרות. והעריות והתועבות הוזכרו בספר הזה מפני הטעם שכתבנו בתחלת הספר.

קדושים תהיו – הוּו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. לשון רבינו שלמה.

אבל בתורת כהנים (ספרא ויקרא י"ט:א') ראיתי סתם: פרושים תהיו. וכן שנו שם (ספרא ויקרא י"א:מ"ד): והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני (ויקרא י"א:מ"ד) – כשם שאני קדוש, כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים.

ולפי דעתי: אין הפרישות הזו לפרוש מן העריות כדברי הרב, אבל הפרישות היא המוזכרת בכל מקום בתלמוד שבעליה נקראים פרושים. והענין: כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים, ותתיר הביאה איש ואשתו ואכילת הבשר והיין, ואם כן ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזמם אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה. לפיכך בא הכתוב הזה אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי,

וצוה בדבר כללי, שנהיה פרושים מן המותרות.